

Samen staan we sterker!

Opvatting van het Groninger Gasberaad op het – concept - Akkoord op Hoofdlijnen

Het Groninger Gasberaad is van mening dat er primair een visie en aanpak ontwikkeld zou moeten die ervoor zorgen dat de gaswinningsperiode 'netjes' kan worden afgesloten. Uitgangspunten als rechtsgelijkheid, rechtszekerheid, erkenning, balans tussen ontzorgen en eigen regie, toegankelijk, laagdrempelig, uitgaand van vertrouwen, weinig bureaucratie, perspectief voor individuele inwoners: gezinnen, ouderen, huurders, scholieren, agrariërs, ondernemers en Monumenteigenaren. En voor het gebied. Na de stopzetting van de gaswinning moet Groningen kwalitatief op niveau, met een schone lei, een volgende fase in kunnen.

Een dergelijke benadering is niet op voorhand op geld te zetten. Wij hechten meer aan afspraken over de aanpak die tegemoetkomt aan de behoefte in Groningen, dan aan onderhandelingen over bedragen. Wat moet gebeuren, dat moet gebeuren. En dat kost wat het kost.

Feit is dat wij worden geconfronteerd met een andere bestuurlijke werkelijkheid. Rijk en regionale overheden hebben onderhandeld over een Akkoord op Hoofdlijnen. Het is niet het eerste bestuurlijke akkoord wat is gesloten, maar het kan ook zeker niet het laatste zijn. Liever hadden we een akkoord over een integrale, degelijke aanpak van de problematiek in Groningen gezien – zonder gemaximeerde bedragen. Kennelijk werkt het niet zo, en dus staan wij voor het dilemma: als er dan toch een Akkoord moet komen, dan moet het minstens een Akkoord zijn wat de huidige pijn daadwerkelijk verlicht. Het totale probleem zal het niet op voorhand kunnen oplossen. Tegen deze achtergrond doen we toch enige (verbeter) suggesties voor het Akkoord.

Het Akkoord moet in onze ogen substantieel kunnen gaan bijdragen aan de eindoplossing door: concrete oplossingen en perspectief bieden voor de problemen, duidelijkheid geven over de versterking, voorkomen dat we ook in de toekomst van 'brandje naar brandje' hollen, aandacht hebben voor de menselijke kant en Groningen 'netjes' achterlaten.

Dat betekent:

- Een ambitie om de regio volledig hersteld en opgeknapt de na-gaswinningsperiode in te leiden. Een 'schone lei'. Doen wat nodig is, aanvullend op, maar in samenhang met, de huidige invulling van de schade-aansprakelijkheid en veiligheidsmaatregelen. Een integrale benadering voor duurzaam herstel, toekomstbestendig maken, legitiem achterstallig onderhoud en het oplossen constructieve knelpunten. Met voorrang worden de problemen van agrariërs en MKB-ers opgelost. Vast staat daarbij: één loket! (en zeker geen derde loket ernaast!). Startbedrag minimaal 600 mln.

Samen staan we sterker!

- Vanuit de immateriële schadevergoeding wordt een systeem met gemeenten/welzijnswerk opgezet die de komende jaren gericht bewoners uit het hele gebied gaan benaderen. Pro-actief. “Hoe gaat het met jullie, kunnen we nog ergens mee helpen?” Het zou ook via het onafhankelijk steunpunt bewoners kunnen, maar het is een gouden kans voor de overheid om het contact te herstellen met de inwoners van het gebied.
- Volstrekte helderheid kunnen bieden over de versterking op individueel adresniveau. Het concept Akkoord biedt hier goede aanknopingspunten voor, evenals het voorkomen van te grote verschillen binnen buurten/wijken/dorpen. Waarbij de verschillende smaken wat ons betreft minimaal zijn: óf uitvoering op ‘oude norm’ mogelijk, eventueel nieuwe norm en compensatie, óf “brede” inspectie (inclusief schade, constructieve knelpunten achterstallig onderhoud) op nieuwe norm & compensatie. NB Compensatiebedragen worden wat ons betreft opgehoogd: voor oud A: 50.000, voor oud C: 20.000.
- Voor ons is de grote vraag wat het Gebiedsfonds is. Daarin zit 200 mln. Versterkingskosten voor de versterking van kleine 4.000 woningen, en daarnaast 300 mln. inpassingskosten. Dit maakt het totale bedrag voor Gebiedsfonds van 500 mln. Ons is volstrekt onduidelijk hoe dit gaat werken, wat de consequenties zijn voor bewoner X, onderdeel van A-lijst NCG en bewoner Y, onderdeel van de B-lijst. Meer nog vragen we ons af wat de opbouw van dit totale bedrag van het Gebiedsfonds legitimeert. Zie toelichting hieronder.
- Een kwaliteitsimpuls voor het gebied door middel van stimuleren/subsidiëren woningverbetering. Voor particulieren moet dat gaan om een laagdrempelige, toegankelijke subsidieregeling voor investering in de eigen woning. Deze regeling staat open voor iedereen, afwijzingen niet mogelijk op principe “pot is leeg”. Corporaties vullen hun deel vergelijkbaar in.

Toelichting Gebiedsfonds

De versterkingskosten zijn op basis van de tabel te begrijpen – weliswaar hebben we vraagtekens bij de gemiddelde versterkingsbedragen, en inkadering van welke kosten eronder vallen – maar de opbouw is helder. Een logisch vervolg zou zijn dat deze clusterlijst bij de adressen in A worden gevoegd – zodat de clusters volledig in beeld gebracht kunnen worden (altijd adressen uit A en B). Wat we dan vervolgens overhouden zijn enerzijds clusters (adressen A & B), én losse A & C-adressen. (Volgt u het nog?). Bij de clusters kan het effectief en efficiënt zijn om deze als collectief aan te pakken, waarbij de individuele rechten overeind blijven. Eén aanpak met één aannemer is praktisch. De gemeente kan dit proces begeleiden, de NCG uitvoeren. Voor geen enkel cluster in de lijst gaat het nog om

Samen staan we sterker!

grootschalige sloop/nieuwbouw en dus is er vanuit de versterking geen directe noodzaak om de openbare ruimte ingrijpend aan te pakken. Bovendien vallen de eventuele kosten hiervoor deels “onder A”, waarmee het reguliere versterkingskosten zijn en niet thuis horen in dit Akkoord. Dat de gemeente de wens of ambitie heeft om in dat cluster wel toegevoegde waarde in te brengen in termen van leefbaarheid zou logisch zijn. Daar is ook het NPG bij uitstek voor aan te wenden. Mochten gemeenten daar onvoldoende middelen voor vrij kunnen maken, dan staan – conform eerder gemaakte afspraken Rijk-regio - gesprekken over aanvulling van het NPG open.

De governance van het Gebiedsfonds is niet uitgewerkt maar draagt een potentieel groot afbreukrisico in zich. Niet alleen kunnen gemeenten onderling in conflict komen, ook het gesprek met bewoners wordt lastig. De gemeente heeft, hoe je het ook went of keert, een eigen financieel belang gekregen bij de versterkingskeuzes voor en van haar eigen inwoners. Dat is ongemakkelijk. Onvoorziene omstandigheden in het ene cluster moeten opgevangen worden in een ander cluster. Hoe legt de gemeente dat uit? De versterking wordt op die manier een beleidsinstrument van de gemeente, in plaats van een individueel verworven recht op veiligheid of tegemoetkoming voor jarenlange onzekerheid.

Scheiding individuele rechten/verworvenheden/compensatie leed strikt scheiden van collectiviteit

Wij vinden het belangrijk dat de individuele rechten/verworvenheden strikt gescheiden worden van de collectiviteit. Bovendien moet voorkomen worden dat een individuele bewoner niet alleen met NCG, evt. IMG maar ook gemeente over de versterkingsmaatregelen (niet zijnde sloop/nieuwbouw) van zijn woning moet overleggen. En voor een efficiënte en gebiedsgerichte benadering is een Gebiedsfonds niet noodzakelijk. De NCG regelt de versterking op individueel niveau en de gemeente begeleidt, in geval van clusters, het proces in de wijk, mogelijk met wijk- of dorpsvernieuwingsplannen. Voor die - intensieve- begeleiding zijn inpassingskosten gerechtvaardigd, voor de “plus” op de versterking kunnen ze een beroep doen op het NPG. Overigens moet niet onderschat worden hoeveel organiserend vermogen er ook in wijken of dorpen zelf zit. Er zijn geweldige voorbeelden waar dorpen of buurten zelf met aannemers aan tafel een heel eind komen. Ook dat zou structureel gefaciliteerd moeten worden. Experiment Krewerd lijkt nu al zo succesvol dat nagedacht moet worden over een verdere uitrol naar andere dorpen.

Geen uitruil

De suggestie om de subsidie woningverbetering (E1) uit te ruilen tegen het opruimen van obstakels die toekomstig bestendige oplossingen in de weg staan, vinden wij principieel onjuist. Het bieden van integrale oplossingen voor inwoners zien wij onverkort als een (deels van de NAM overgenomen) verantwoordelijkheid van het Rijk. Dat moet gebeuren en staat los van een compensatie voor het on-Nederlands overheidsfalen.

Samen staan we sterker!

Heldere structuur, centrale coördinatie

Voor de verdere uitwerking van de afspraken is een heldere structuur cruciaal. Wij pleiten voor een soort van 'Centrale Tafel' waar de ministeries, NCG, IMG, gemeentebestuurders (3), GBB en drie vaste vertegenwoordigers Gasberaad (vz, secr. Corporaties), aangevuld met twee wisselende leden afhankelijk van het onderwerp, aan deelnemen. Elke organisatie houdt daarbij zijn eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheden, de Centrale Tafel is niet besluitvormend. Om te beginnen twee wekelijks, waarbij alle (beleids)ontwikkelingen besproken worden, iedereen gelijk geïnformeerd wordt, knelpunten snel kunnen worden gesignaleerd, verbinding tot stand kan komen, werkafspraken gemaakt kunnen worden, enz.

Tabel Alternatief voorstel Groninger Gasberaad:

1.	6.000 (4.000B + ?A) adressen uit te voeren in clusters. Gemeenten maken samen met stake-holders per clusters een plan 'voor een plus' op de versterking van buurt/straat/dorp (oud B + deel A)	Indicatief 250 mln. + PM
2.	Inpassingskosten	Indicatief 100 mln. + PM
3.	Uitvoering versterken van de overige 11.000 adressen op 'oude norm' of uitkeren compensatie 30.000 (oud A)	-
4.	Brede inspectie 10.000 woningen. Op norm 2020, constructieve knelpunten en schade. Compensatie 17.000 (oud C)	Indicatief 200 mln. + PM
5.	Kwaliteitsverbetering woningen, particulier en corporaties (oud E1)	Indicatief 400 mln. + PM
6.	Duurzaam herstel, verstevigen, (constructieve) knelpunten integraal oplossen, één loket, startbedrag. Prioriteit MKB, agrariërs	Indicatief 600 mln. + PM
7.	Keukentafel gesprekken in hele gebied + onafhankelijk steunpunt bewoners	Indicatief 50 mln. + PM

Samen staan we sterker!

	Totaal:	Indicatief 1.6 mld. + PM
--	---------	-----------------------------